

Det ærede Medlem, der talte paa Venstres Vegne (Carl Sørensen), fremhævede at Vildtbestanden i hvert Fald i visse Dele af Landet er i stærkt Aftagende. Det er muligt, at dette er rigtigt for Jyllands Vedkommende, men det gælder sandelig ikke for Sydsjælland med de mange Herregaarde og de mægtige Skovarealer, som tilhører Godserne. Hvis man f. Eks. for det store Grevskab Bregentved vilde optage en Statistik angaaende det Forhold, det ærede Medlem nævnede, nærer jeg ingen Tvivl om, at det vil vise sig, at der i de senere Aar har været en meget stærk Fremgang i Vildtbestanden. Og det er noget, som denne Egns Fæstere og Lejehusmænd og andre smaa Landbrugere i høj Grad har faaet at føle.

Vi vedtog i Fjor en Lov, der tog Sigte paa at værne om Fæsternes og Lejehusmændenes Rettigheder. Maa jeg her indskyde den Bemærkning, at denne Lov, der nu er under Udførelse, viser sig at være en eneste stor Skuffelse for de Mennesker, som det var Rigsdagens Hensigt at komme i Møde. Ved Loven af 1861 er der inddraget mægtige Arealer af Bondegaardsjord, og Fæstetvungen er paa den Maade blevet ophævet, men den Adgang for de paagældende til ifølge den i Fjor vedtagne Lov at faa overdraget deres smaa Brug til Eje vil kun i meget ringe Grad kunne udnyttes. Den inddragne Bondejord, der nu er blevet Hovedgaardsjord, er gennemgaaende af Herremændene og Godsejerne blevet omdannet til Dyremarker. Mange Godsejere, specielt her paa Sjælland, har ingen som helst Interesse i, at Bondejorden udnyttes, naar bare de ved, at alt deres Vildt af enhver Slags gaar og græsser paa Fæsternes og Lejehusmændenes Kornmarker. Rigsdagen kan efter min Mening ikke tage et Standpunkt, hvorved kun tilfældige jagtlystne Godsejere bliver tilfredsstillet, thi derved gør man i Virkeligheden Tusinder af smaa Landbrugere, specielt Fæstere og Lejehusmænd, retsløse. Deres Brug er omkransede af Skove, og det er i Virkeligheden umuliggjort dem paa tilfredsstillende Maade at dyrke og udnytte den Jord, de har faaet overladt enten i Fæste, Leje eller Forpagtning. Jeg tillod mig ved Finanslovsforslagets første Behandling nærmere at gøre Rede for dette Forhold for at give Tinget et Indblik i, hvor fortvivlede Tilstande der hersker her paa Sjælland i saa Henseende, og hvor haardt Vilkaar Lejehusmændene lever under. Ikke mindst dette er Grunden til, at mit Parti bestemt maa kræve,

at Jagtretten knyttes til Brugsretten, at der med andre Ord ved Lov maa gives den, der har Brugsretten over en Jordlod, hvad enten det er ved Fæste, Leje eller Forpagtning, Adgang til at benytte Jagtretten. Herremændens Dyr ødelægger Avlingen, og jeg har tidligere anført Tilfælde, hvor de nuværende Forhold har artet sig saaledes, at saadanne smaa Landbrugere ikke har høstet saa meget paa deres Jordlod, at Værdien af det høstede dækkede, hvad det havde kostet dem at besaa Lodden. Jeg vil derfor meget varmt henstille til den højtærede Landbrugsminister at acceptere det Standpunkt, at Jagtretten knyttes til Brugsretten, og skal jeg for mit Vedkommende give den nye Jagtlov min Stemme, kan det i hvert Fald ikke ske, uden at man fra den anden Side imødekommer mit Parti paa dette Punkt.

Jeg ser meget vel, at man i § 7 har gjort et Tilløb til at beskytte Jordbrugere, som er udsatte for, at Kronvildt, Daavildt eller Raavildt gør deres Brug Skade. Men saaledes som § 7 er affattet, vil den aldeles ikke kunne hindre, at Fæste- og Lejehusmænd lider den Skade, jeg her har nævnt. Det ærede Medlem fra Halvrimmen (Carl Sørensen) fremsatte den Tanke at paalægge de paagældende Ejere Pligt til at indhegne deres Arealer, og det vilde naturligvis være et væsentligt Fremskridt, om det kunde naas. Men det kan dog ikke tilfredsstillende meget; ihvorvel jeg anerkender det imødekommende deri og ogsaa gerne vil være med til at forhandle derom, maa jeg dog, som allerede nævnt, fastholde det principale Standpunkt, at Jagtret og Brugsret forenes.

I § 3 fastslaaes det aldeles bestemt, hvad der er Tanken med Bestemmelsen i § 1, at Jagtretten skal tilkomme Grundejeren, idet det siges i § 3, at „naar Jagtretten er forenet med Ejendomsretten over Grunden, kan den ikke adskilles derfra. Ved Overdragelse af Bøndergods til Selveje eller Arvfæste kan gyldigt Forbehold vedrørende Jagtretten kun tages i Overensstemmelse med denne Lovs § 4“. Denne bestemmelse, at en Ejer, der selv er Bruger af vedkommende Grund, kan for et vist Aaremaal, der ikke maa gaa ud over 10 Aar ad Gangen, overdrage Jagtretten til andre. Men man kan være sikker paa, at ingen Godsejer, der har gjort Brug af Loven af 1861 til at inddrage Bondejord som Hovedgaardsjord, vil stille sig imødekommende overfor sine Forpagtere, Fæstere eller Lejere i Henseende til at overdrage disse Jagtretten.